


Gloria

Piteå församlings tidning Nr 1. 2017

tema
HBTO 

Öppenhet
och respekt

Dags för
Drop in-vigsel

Möt Jan-Olov Madeleine Ågren
i ett samtal om diskriminering.

Svenska kyrkan 
PITEÅ FÖRSAMLING



Innehåll



Ord på vägen	sid 3
Mångfald berikar skapelsen.....	sid 4
Svenska kyrkans resa.....	sid 6
Kärlek kan se ut på olika sätt	sid 7
Vi behöver skakas om då och då	sid 10
HBTQ - vad betyder det?.....	sid 13
Gloria frågor.....	sid 15
Drop in-vigsel.....	sid 16

Nu öppnar vi även:

Expedition i Öjebyn

Tisdagar och torsdagar kl. 8.00-12.00.
Här kan du precis som på expeditionen i stan kostnadsfritt få hjälp med telegram, gravärenden och bokningar.
Adress: Margretelund, Affärsgatan 17.

Följ oss!

Piteå församling på Facebook
www.facebook.com/piteaforsamling
Piteå församling på Instagram
[piteaforsamling](https://www.instagram.com/piteaforsamling)

Vi vill lära oss mer

I det här numret får du träffa olika personer i samtal om HBTQ-frågor. Samtalen för oss in på intressanta vägar gällande individuella uttryck, mångfald och även diskriminering.

Etnologen Hannah Kroksson möter församlingar runt om i Sverige för att öka kunskapen kring HBTQ. Vad upplever och ser hon? Läs intervjun på sidan 4. Vi illustrerar även Svenska kyrkans resa med HBTQ-frågor. Homosexuellas rättigheter har nämligen diskuterats aktivt sedan 1950-talet i Svenska kyrkan. Följ med på en intressant resa på sidan 6. En intressant resa har också Malin och Anna Marias dotter framför sig. Precis som många andra föräldrar önskar Malin och Anna Maria att deras dotter får bli en stark individ. ”Vi har mött dem som hävdar att ett barn alltid har en mamma och en pappa, men det har inte vår dotter. Hon har två mammor”, säger de.

Möt också Jan Olov Madeleine Ågren i ett samtal om olikheter och diskriminering. För vad händer när vi inte accepterar att vi är olika? Madeleine säger det klart och tydligt: ”Vi behöver skakas om då och då”. Förhoppningsvis, när vi blivit omskakade, inser vi något nytt. Vi kan dra nya lärdomar och vi kan bli mer kärleksfulla mot varandra.

Svenska kyrkan arbetar idag aktivt för mångfald, men Svenska kyrkan har också en brokig historia – och nutid – med olika uttryck för mångfald. Men vi vill lära oss mer.

Och till dig som mår dåligt över att du upptäckt att du är ”annorlunda” och tror att ingen kan älska dig – det här numret är till dig. Du är inte ensam.

Trevlig läsning!
Magnus och Sara



Foto: Maria Fäldt

Gloria

Gloria är Piteå församlings församlingstidning som utkommer fyra gånger/år. Gloria delas ut som samhällsinformation till alla hushåll i Piteå församlings geografiska område.
Omslagsbild: Maria Fäldt

Ansvarig utgivare

Mats Björk, kyrkoherde

Redaktörer & formgivare

Sara Andersson, kommunikatör
Magnus Borg, kommunikatör

Tryck

Accidenstryckeriet

Piteå församling

Nygatan 23, 941 31, Piteå
Växel: 0911-27 40 00
Öppettid vardagar: 08.00-16.00
Lunchstängt: 12.00-13.00
pitea.forsamling@svenskakyrkan.se
Öppna kyrkor, se hemsidan.



Öppenhet och *respekt för alla*

Två begrepp som jag ofta återkommer till är Öppenhet och Respekt. Jag tänker att dessa två ord är viktiga i alla typer av relationer. Det kan handla om relationen mellan två människor, i en familj, inom en arbetsgrupp eller relationen mellan olika grupper av människor. Vad begreppen öppenhet och respekt egentligen handlar om är empati, förmågan att kunna se verkligheten utifrån någon annans perspektiv och att inte döma.

Vi är olika, ingen är den andra lik. Vi tänker olika, vi har olika referenser och livserfarenhet. Vi har olika tro, kultur, sexuell läggning, hudfärg och musiksmak. Det finns högerhänta och vänsterhänta. Det finns män och kvinnor. Och det finns människor som har svårt att identifiera sig som varken man eller kvinna. Listan kan

göras lång. Det jag vill säga är att olikhet är det normala och att olikheten behöver bekräftas och respekteras för att vi ska kunna leva i fred med varandra.

Svenska kyrkan har tagit många steg när det gäller öppenhet och respekt mot människor av samma kön som vill leva sina liv tillsammans. Men det finns fortfarande mycket kvar att göra. Mycket handlar om kunskap. Brist på kunskap gör världen mindre, gör människan mindre, gör kyrkan mindre och fattigare.

Min önskan är att vi, i allt högre utsträckning, ska kunna se på oss själva som vi är, se verkligheten, och våga tro att den Gud som skapat oss alla vill mångfald, inte enfald.

Ja, jag vet. Det finns några som tänker annorlunda än vad jag gör. Och det respekterar jag. Det enda jag har svårt att respektera är respektlöshet.

Guds frid önskar jag er alla!
Mats Björk, kyrkoherde

Natthärbärget *- hur har det gått?*

Varje natt har människor kommit till härbärget för en varm säng att sova i.

Den 9 februari öppnade Piteå församling, tillsammans med Piteå Kristna Råd och Piteå kommun, ett natthärbärke för hemlösa på Blomska gården. Härbärget håller öppet i tre månader mellan 9 februari och 7 maj 2017. Härbärget är en del av Pitemissionen och är en tillfällig lösning. Man arbetar för att hitta en långsiktig lösning med permanent lokal.

Härbärget har dag 12 sovplatser (sex dam och sex herr) och sovbiljett köps inför varje natt. Efter öppnandet har 8-9 personer övernattat på härbärget varje natt varav majoriteten är män. Allt fungerar bra och en utvärdering kommer att göras efter periodens slut den 7 maj.

Text och foto: Sara Andersson





Foto: Privat

Mångfald *berikar skapelsen*

Svenska kyrkan verkar för alla människors lika värde och står upp mot förtryck och diskriminering. Det har dock inte alltid varit så. Hannah Kroksson möter församlingar runt om i Sverige för att öka kunskapen och bidra till att skapa öppna, välkomnande och trygga rum i kyrkan. Vad ser hon?

Hanna är uppvuxen inom Svenska kyrkan och var som liten med i barn- och juniorgrupper för att till sist landa i Svenska kyrkans unga där hon arbetat aktivt under många år. Idag är hon utbildad etnolog och vice ordförande i LSU, Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer.

Som etnolog intresserar sig Hannah för frågor kring människors sätt att leva och tänka i olika sammanhang och tider. Efter studier och tiden på Kyrkans unga,

började hon arbeta i ett kyrkoledarprojekt. Ett projekt med unga ledare från Swaziland, Tanzania, Sydafrika, Etiopien och Sverige med fokus på hälsa, genus, teologi, sexualitet, kön, kroppen och kyrkans roll i samhället. Parallellt med projektet började Hannah arbeta som handläggare för kyrkomötets uppdrag om att HBT-certifiera alla arbetsplatser i Svenska kyrkan. Här blev hon varse att det fanns många utmaningar i Svenska kyrkan kring de områden de arbetat med i kyrkoledarprojektet. Hannah blev den första handläggaren som arbetade

med kompetensförstärkning inom HBT på nationell nivå i Svenska kyrkan. Idag möter hon, varje månad, församlingar runt om i Sverige för att prata om HBTQ-frågor och vikten av att få vara den man är.

På Twitter beskriver Hannah sig själv som ”en envis etnolog som älskar att jobba med ideella organisationer, normkritik och folkbildning.” Och det är just det normkritiska förhållningssättet hon vill utmana och uppmuntra oss i. Att våga granska oss själva.

Reflektion kring vad som uttrycks och hur det uppfattas är en levande process och ett ständigt pågående samtal inom kyrkan. Det märks bland annat i arbetet kring det nya kyrkohandboksförslaget där frågan om vi har lyfts. Vilka är egentligen vi? Är våra texter inkluderande eller exkluderande? Hannah menar att kyrkan inte lever ett separat liv utan är, och har genom historien alltid varit, en spegling av vårt samhälle och gått hand i hand.

Trots det upplever Hannah att det ibland fortfarande är okej att inte vara påläst, att hänvisa till någonting större och att lita på en tradition. Svenska kyrkan har, liksom övriga samhället, deltagit i diskriminering av människor och behöver, enligt Hannah, göra upp med sin tradition på den punkten.

– Vi har väldigt många fina och goda traditioner, men vi behöver vara ärliga och modiga och se vilka strukturer som är skadliga och vilka som är bra. Vi kan inte hålla fast vid traditioner som förtrycker människor. Därför behövs kunskap om bland annat HBTQ, säger Hannah. Samtalet kring dessa frågor har pågått sedan 50-talet och utretts teologiskt sedan 70-talet. Många beslut har fattats längs vägen men det finns några årtal som, enligt Hannah, varit direkt avgörande.

– 2005 års beslut att inte diskriminera eller skuldbelägga personer för deras sexuella läggning kan tyckas självklara men de var inte det. Det var inga nyheter i besluten men att man till slut faktiskt tog dem var avgörande för de beslut som sedan togs år 2013 med HBT-certifiering på Svenska kyrkans samtliga arbetsplatser. Hannah tror att om man lyssnar på intentionen kring certifieringsbeslutet och vågar ta det på allvar och arbeta med könsidentitetsfrågorna så kommer 2013 års beslut vara ett av de viktigaste besluten kyrkan tagit.

I Hannahs möten med församlingar märker hon att det behövs fördjupad kunskap. Med kunskap kommer förståelse och trygghet i motsats till fördomar som göds av kunskapsluckor, menar Hannah och berättar att till exempel kunskap om att det finns sex medicinska kön blir en väckarklocka för många.

– Det är just insikten, om att skapelsen är så mycket större än vad vi har trott när det kommer till kön, som vi behöver landa i. Vi behöver prata mycket mer om dessa frågor, om vår gudsbild, om normer och traditioner för att känna oss trygga.

Därför pratar hon mycket om tolerans och genomför toleransövningar när hon reser runt i församlingarna.

– Deltagarna får öva i att tolerera varandra i enkla sa-

ker som vilka skor man har på sig, vilken hårfärg man har och så vidare. Det är en tuff övning för att tolerans handlar om att man tar sig makten över någon annan. Man upptäcker fort att det är jobbigt, det skaver. När flera har påpekat att de tolererar mina skor börjar jag kanske fundera om det är något fel på dem. Övningen blir ofta kämpig men den gör också att vi upptäcker hur sårbara vi är och det kan vara en öppning att prata mer om sig själv och andra.

Svenska kyrkan har tydligt tagit ställning mot alla typer av diskriminering och kränkande behandling men för att bli en öppen och trygg plats, där evangeliet är för alla, måste språket vara detsamma. HBTQ är ett samlingsbegrepp som finns till för att benämna människor som inte beskrivs som den rådande normen. Det kan tyckas krångligt med alla benämningar och begreppsförklaringar men det fyller en ibland livsviktig funktion. – Det är tyvärr väldigt vanligt att känna sig ensam om man sticker ut på något sätt, icke normativt, när man bryter mot det som är förväntat av omgivningen. Om man då dessutom får höra, vilket man gjort under årens lopp av kyrkan och samhället, att man är fel, att man skadar skapelseordningen istället för att vidga den kan det vara förödande och skadligt, för den enskilda personen. Att det då finns ett begrepp, en benämning, som jag kan ta på och som erkänner vem jag är, då är jag inte ensam. Om det finns någon annan jag kan spegla mig i, då är jag inte ensam. För jag är så mycket större än mitt kön, min läggning, min funktionsnedsättning, min hudfärg – och jag är inte ensam.

Svenska kyrkan har gjort en viktig resa mot frandet av mångfalden och Hannah upplever att det finns en längtan inom kyrkan att lära sig ännu mer. Det förs ett samtal med strävan att kunna mer så att kyrkan kan möta olika personer med ödmjukhet och respekt så att alla verkligen kan känna sig trygga och välkomna.

● *Se kyrkans resa på kommande sida.*

Text: Sara Andersson

FAKTA

- LSU, Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer. Arbetar för att förbättra förutsättningarna för ungas organisering, i Sverige och i världen.

- Etnologi är ett brett kulturvetenskapligt ämne, där du får lära dig att ta fram, bearbeta och förmedla kunskaper om hur människor lever och tänker i olika sammanhang och tider.

- Twitter (engelska ordet för kvitter eller kvittra) är ett åsiktsforum, en mikroblogg, där man skriver korta inlägg, så kallade tweets, som sedan visas öppet på användarens sida. En sida som andra kan följa och läsa.

Svenska kyrkans resa



Homosexuellas rättigheter har diskuterats i Svenska kyrkan sedan tidigt 50-tal och bearbetats teologiskt sedan 70-talet. Här nedan följer några viktiga årtal och beslut.

1951

Frågan lyfts för första gången i ett Biskopsbrev. Man tar avstånd från kriminalisering av homosexuella handlingar.

1988

Sambolagen införs och gäller både homosexuella och heterosexuella. En motion väcks på kyrkomötet om kyrklig välsignelseakt för homosexuella par. Utredningen "En fråga om kärlek" inleds.

1998

Svenska kyrkans Teologiska kommitté får i uppdrag att bearbeta kyrkans relation till homosexualitet.

2002

Teologiska kommittén lyfter samtalsdokumentet, "Homosexuella i kyrkan". Kyrkomötet inbjuder till samtalsstift och församlingar för att öka kunskapen och för att främja homosexuellas inkludering.

2003-2004

Svenska kyrkans församlingsförbund arbetar tillsammans med försvarsmakten, rikspolisstyrelsen, Ekumeniska gruppen för kristna HBTQ-personer (EKHO) och fackliga organisationer mot diskriminering på grund av sexuell läggning. Teologiska kommittén ordnar tv-sänd hearing kring "Kärlek, samlevnad och äktenskap". Där samlar forskare, sakkunniga samt företrädare för samhällsinstitutioner, olika kyrkor och trostraditioner underlag till Svenska kyrkans ställningstaganden i samlevnadsfrågor.



2009

Äktenskapsreglerna ändras både i samhället och kyrkan. Kyrkomötet beslutar att äktenskapet omfattar såväl par av olika kön som par av samma kön.

2010

Kyrkomötet uppmanar stiftet att ordna utbildning i HBT-frågor, homo- och bisexuella samt transpersoner.



2012

Rapport från utbildningsåren. Förslag till att ta fram ny kyrkohandbok som innehåller en enda vigsel.

2017

Än är inte HBT-certifieringen genomförd i hela Svenska kyrkan men det pågår ett brett arbete med att höja kunskapsnivån.

1972

Biskopsmötet startade en utredning som resulterade i boken "De homosexuella och kyrkan" som uppmantrar par till att leva som par. Homosexuella ska kunna inneha kyrkliga tjänster. Välsignelsehandling över homosexuella relationer börjar övervägas.

1994-1995

Utredningen är klar, rapport "Kyrkan och homosexualitet" offentliggörs. Partnerskapslagstiftning träder i kraft.

2005

Kyrkomötet beslutar att kyrkan aktivt ska motverka diskriminering och tar avstånd från fördömande och skuldbeläggande. Kyrkan ska inte arbeta för att "bota" homosexuella från deras läggning. Homosexuella får inte heller vägras vigning i kyrkans tjänst.

2013

Ny motion till Kyrkomötet där kyrkostyrelsen får i uppdrag att uppmantra alla stift att i möjligaste mån genomföra HBT-certifiering på arbetsplatser i Svenska kyrkan.

→ resan fortsätter...



”Kärlek kan se ut på olika sätt”

Malin och Anna Maria Grönlund är gifta sedan snart fem år och är föräldrar till en dotter. Tillsammans hoppas de kunna uppfostra en stark individ som definierar sig själv.

Precis som för många andra par som levt tillsammans en längre tid avslutar Malin och Anna Maria varandras meningar och skrattar hjärtligt när den andra råkar säga fel. Vi träffas en söndag eftermiddag i en galleria i stan. Med sig har de sin dotter vars namn hålls utanför den här texten. Att hålla namnet utanför är ett skydd. För i ärlighetens namn – att avvika från normen kan innebära vissa risker. För drygt två år sedan medverkade Malin och Anna Maria i en annan församlingstidning, något som fick en del negativ respons i kommentarsfälten på ett par bloggar.

Skratten runt cafébordet i gallerian avlöser varandra, men också stunder av eftertanke. Mycket av det som är vardag för Malin och Anna Maria kan i andras ögon upplevas onormalt. Att komma ut var för båda ganska problemfritt, men andras attityder kunde göra det svårt. – För mig var det ganska oproblematiskt att komma ut. Detsomgjorde det svårt var vägen dit när jag hörde andras negativa åsikter om homosexualitet, säger Anna Maria. – För mig känns det som om man kommer ut i varje nytt möte, säger Malin som kom fram till att hon är bisexuell när hon var 16 år.



Lekstund i gallerian. Anna Maria och Malin tillsammans med sin dotter.

Under graviditeten upptäckte Malin och Anna Maria mönster i folks reaktioner kopplat till förutfattade bilder av hur en familj ska se, antaganden som blev ännu tydligare på BB när deras dotter hade fötts.

– Personalen förutsatte att den som höll i barnet var den som också hade fött barnet, säger Anna Maria.

De bemöts bra i vardagen och har en god relation till bland annat barnvårdscentralen som är HBTQ-certifierad. Men när ordinarie personal inte är på plats kan det komma frågor om barnet har någon pappa. Malin och Anna Maria har tidigare upptäckt normer på andra sätt också.

– Man kanske inte alltid nämner i alla sammanhang att man har en fru. Om man pratar om vad man har gjort i helgen och berättar att jag och min fru var på loppis, då kan många haka upp sig på att man säger fru. Men loppisen frågar ingen om, säger Anna Maria

– Man får aldrig prata om den där loppisen, säger Malin och skrattar.

I sitt jobb i Luleå domkyrkoförsamling med öppna barn- och föräldragrupper möter hon många föräldrar.

– Ibland kan jag fråga om barnet har en till förälder. En annan fråga kan vara: Hur ser er familj ut? Att alltid förutsätta att det finns en till förälder kan bli fel. Det är inte bara vi som upplever det så. För ensamstående föräldrar kan det vara en väldigt laddad fråga.

Malin och Anna Maria upplever att omgivningen tror det är okej att ställa mer intima frågor just för att de är ett samkönat par. Frågorna kan handla om vem av dem som fött deras dotter och hur de ska göra med nästa barn – vem ska föda det? Hur deras dotter blev till är

också en fråga som är vanlig. Man berättar inte allt i alla sammanhang, konstaterar de.

– Svaren varierar beroende på vem som frågar. Hur hon blev till kan vi känna att vi har informationsansvar kring. Antingen tror folk att vi åkt till Danmark, eller att det fungerar som i amerikanska filmer, att man får bläddra i ett block och välja. Jag är skeptisk till att det över huvud taget fungerar så i USA. Det är nog i ytterst få fall det fungerar så, säger Malin.

Det är ingen hemlighet och de pratar om det öppet. Deras dotter har kommit till genom en donator via landstinget. En annan fråga som de får möta är hur deras dotter ska klara sig utan en pappa.

– Vi har mött dem som hävdar att ett barn alltid har en mamma och pappa, men det har inte vår dotter. Hon har två mammor. I mogen ålder kan hon söka sitt genetiska ursprung, om hon skulle vilja det, säger Anna Maria.

– Vi har inte bekymrat oss över att hon inte har en pappa. Istället tänker vi att det viktiga är att man har bra föräldrar, vilket vi försöker vara. Sedan lyckas man olika bra olika dagar, säger Malin.

De vill lära sin dotter att den man trivs med och mår bra av ska man vara tillsammans med.

– Kärlek kan se ut på olika sätt, säger Malin.

De vill också ge henne en känsla av samhörighet till Gud. Varje kväll sjunger de ”Gud som haver” och andra barnsånger. När deras dotter hade fötts kändes det viktigt för Malin och Anna Maria att döpa henne och få lämna över henne i Guds händer.

– Det handlar också om tilltron att Han tar hand om

henne och om oss. Det har alltid varit jätteviktigt. När vi pratar om framtiden är Gud närvarande. Det är inte bara vi som styr och det vi inte kan styra över har Han bättre koll på, säger Anna Maria.

Tilliten till Gud märks i hur de med trygghet i rösten pratar om tron, men också i deras val i livet. När de gifte sig 2012 var det för att få Guds välsignelse och beskydd över äktenskapet.

– Äktenskapet handlar om att inte längre vara två separata öar, utan bli en enhet. Den föreningen tror vi bara Gud kan göra. Så för oss var det viktigt att gifta oss i kyrkan, säger Malin och fortsätter:

– Att vi haft möjligheten att gifta oss och att vi kan leva öppet är tack vare dem som gått före oss. Vi har inte behövt kämpa särskilt hårt för det, men tidigare generationer har behövt göra det. En tidigare generation har fått utstå saker som vi inte ens kan föreställa oss. Det värsta vi kan råka ut för är hårda ord eller taskiga blickar, men det kan vi ta för att det ska bli bättre för framtida generationer, säger Malin.

– Vi är precis som vilken familj som helst. Det är inget speciellt med oss. Jag tror vissa får för sig att det är något annat, säger Anna Maria.

Medvetna är de om att deras dotter genom hela livet kommer få frågan om var hennes pappa är.

– Jag hoppas och tror att vi kan uppfostra en sådan pass stark individ att hon inte behöver bry sig om det. Men det kan vara svårt att borsta av sig kommentarer som handlar om att hon skulle vara fel för att hon inte har en pappa. Jag hoppas världen hinner bli bättre innan hon blir så pass stor. Jag tycker det är rätt bra nu.

Dessutom är det sällan någon som tycker att det är fel på barnen, säger Malin.

– Jag hoppas också att hon får definiera sig själv, och att hon får alla de möjligheter som man vill att ens barn ska ha, säger Anna Maria.

För framtiden önskar både Malin och Anna Maria att människor ska få definiera sig själva.

– Det skulle jag önska att alla i världen tillät. Och man behöver inte förutsätta hur en familj ska se ut, säger Malin.

Text: Magnus Borg

FAKTA / MALIN OCH ANNA MARIA GRÖNLUND

- Malin är föräldraledig men arbetar som assistent i församlingsarbetet i Luleå domkyrkoförsamling. Anna Maria arbetar som fritidsassistent vid en skola.
- Båda har studieuppehåll från präststudier vid Johannelunds teologiska högskola i Uppsala. ”Jag har inte tappat kallet, men vill avvakta tills jag är riktigt säker och har mer studiemotivation” säger Malin. ”Jag har behövt tid att gå igenom var jag kommer ifrån och brottas med olika frågor om hur jag skulle kunna passa in i prästrollen” säger Anna Maria.



”Vi behöver skakas om då och då”

Vad kan vi lära oss av varandras olikheter och vad är egentligen diskriminering? Möt Jan-Olov Madeleine Ågren i ett samtal om rollen som verksamhetsutvecklare, men också den personliga resan om att få vara sig själv.

En gråslaskig dag i Luleå. Jag möter Madeleine på Kulturens hus där vi har stämt träff. Vi sätter oss ned i cafémiljö bland tända ljuslyktor för en fika. Fullständigt namn är Jan-Olov Madeleine Ågren, men skickar du ett mail får du ett svar signerat Madeleine tillbaka. Och på vänster hand sitter en vacker yin och yang-ring.

Madeleine arbetar som verksamhetsutvecklare vid Rättighetscentrum i Norrbotten. Uppdraget handlar om att finnas för människor som upplever sig ha blivit diskriminerade. Rättighetscentrum Norrbotten utbildar via informationstillfällen, föreläsningar och workshops. Stöd och råd är ett annat viktigt uppdrag, liksom att försöka bilda opinion i dessa svåra frågor. För vad är egentligen diskriminering? Ett försök till definition gör att man lätt hamnar i den juridiska djungeln och blir lika vilse som när man började ställa frågor.

– Diskriminering är egentligen all form av felbehandling som någon säger sig ha råkat ut för. Diskriminering betyder just negativ särbehandling. Och för att hävda att du har blivit negativt särbehandlad måste du ha en referenspunkt att jämföra med, det vill säga hur folk vanligtvis behandlas, berättar Madeleine.

– I grunden handlar det om juridik. Man ska kunna troliggöra att man blivit sämre behandlad än någon annan i situationen och att det har koppling till någon diskrimineringsgrund. Till oss kan den som vill vända sig för att få råd och stöd kring sådana situationer.

Hur diskriminering tar sig uttryck är olika från fall till fall. Hur diskriminering uppstår är något tydligare.

– Grundtesen är att det kommer från det faktum att alla vi som lever i ett samhälle går omkring med föreställningar om hur andra ska vara. Hur de ska se ut, hur de ska bete sig och vilken bakgrund eller sexuell läggning de ska ha. De här föreställningarna brukar sammanfattas med ordet normer. Normer kommer från att vi anammat föreställningar från uppfostran, hemmet, media, med mera, säger Madeleine.

– Vi går omkring med det här, ofta oreflekterat. Vi behöver skakas om då och då, fast det vet vi inte. För vi förstår kanske inte vad våra föreställningar ställer till med för andra eller för oss själva.

Vad kan vi lära oss av varandras olikheter?

– Ibland verkar det som om vi behöver lära oss att vi faktiskt är olika. Bara det kan vara en djup insikt. Så länge olikheterna inte är någon samhällsfara är det bara konstatera att vi är olika.

– Vi behöver inte argumentera hela tiden om vad som är rätt eller fel, för rätt eller fel finns inte.

Etnisk tillhörighet och funktionsnedsättning är de två dominerande grupperna när det kommer till personer som hör av sig till Rättighetscentrum Norrbotten med upplevelser om diskriminering.

– Det är inte många HBTQ-personer som hör av sig, men det händer förstås, säger Madeleine och berättar att de HBTQ-personer som faktiskt söker kontakt kanske känner att de blivit förbigångna i en rekrytering eller lönerevision på grund av deras sexuella läggning.

Madeleine har själv varit rädd för att normbärande uppfattningar i samhället ska drabba på ett personligt



FAKTA

JAN-OLOV MADELEINE ÅGREN

Familj: Gift, tre vuxna bonusbarn, två bonusbarnbarn, åldrande föräldrar.

Bor: Bergviken i Luleå.

Arbetar med: Verksamhetsutvecklare vid Rättighetscentrum Norrbotten. Madeleine har haft samma uppdrag i snart tio år, och genom åren utbildat tusentals personer från hundratals organisationer, däribland Svenska kyrkan.

Det här gör mig glad: När insikten om fördom leder till ändrad attityd och ökad kunskap. När jag ryser eller ögonen tåras av riktigt bra musik, film, teater, konst...



plan. Mycket har hänt under de 25 år Madeleine varit medlem i Transföreningen FPES (Full Personality Expression Sweden) som nyligen firat 50 år. Tidigare fanns en intern kultur bland transpersoner om att man inte ska vara öppen. I föreningstidningen fanns små artiklar om hur man som transperson skulle bete sig exempelvis på stan.

– Råd skrivna i välmening, men väldigt absurt. Bland annat stod det att man inte skulle prata för då avslöjar man sig på rösten. Det går inte att leva sitt liv på det sättet, tycker i alla fall jag, säger Madeleine.

Idag finns en annan öppenhet i samhället. Madeleine möter sällan några negativa reaktioner. Men i början av 1990-talet hade Madeleine fastnat i det som idag omskrivs som psykisk ohälsa.

– Jag brottades väldigt mycket med frågan om vem jag var. Jag kom till ett läge när jag kände att jag inte orkade hålla det hemligt längre, utan att jag måste ut och manifesteras för min egen skull.

Madeleines ordval berättar om tuffa erfarenheter. Orden bildar också ett sammanhang, om en person som velat lyfta sig ovan fördomar och negativa attityder. Idag är tryggheten en annan, men det har tagit tid.

– Det tragiska är att man måste hålla det hemligt, tills man är redo. Det är grundbulnen. Ibland kan det handla om att man vill skona sin familj och omvärlden. Men kan man leva sitt liv halvt inför sin familj? säger Madeleine. Viljan att vara öppen bland folk har för Madeleines del mycket att göra med rätten att vara den man är. Då och då händer det att människor på stan kom-

mer fram och säger: ”Vad modig du är!” Madeleine tar emot orden med glädje, men kan också ibland undra och besvara med: ”Varför ska jag vara rädd?” Att bli förebild är ganska lätt, tror Madeleine, och menar att det aldrig varit meningen att vara en föregångare.

– Mitt syfte har varit att leva mitt liv.

Text: Magnus Borg

FAKTA / RÄTTIGHETSCENTRUM NORRBOTTEN

- Drivs av Sensus studieförbund och arbetar för mångfald och mot diskriminering.
- Vill öka människors kunskap om rätten att inte bli diskriminerad och rätten att vara sig själv.
- Erbjuder kostnadsfritt stöd och rådgivning till personer som utsätts eller utsatts för diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, kön, könsidentitet, könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och ålder.
- Erbjuder information och utbildning om bland annat diskriminering, mångfald, lagstiftning, normer, värderingar, med mera.
- Inom opinionsbildning håller Rättighetscentrum Norrbotten i publika arrangemang.

Lär dig ditt HBT



HBTQ är ett paraplybegrepp. Här kan du kort lära dig mer om dess innehåll.

Sexuell läggning: förmågan att bli förälskad och attraherad av en annan människa. I svensk juridik räknar man med tre olika sexuella läggningar: bisexualitet, heterosexuallitet och homosexualitet.

- **Bisexualitet:** förmågan att bli kär i eller sexuellt attraherad av en person, oavsett kön.
- **Heterosexuallitet:** förmågan att bli kär i eller sexuellt attraherad av personer av annat kön än det egna.
- **Homosexualitet:** förmågan att bli kär i eller sexuellt attraherad av personer av samma kön som det egna.

Transperson: är ett samlingsbegrepp för könsuttryck och könsidentitet som kan uttryckas till exempel genom klädsel, frisyr och kroppsspråk och/eller identifikation med ett annat kön än det som personen blev tilldelad vid födseln.

Queer: ett teoretiskt perspektiv eller förhållningssätt som är kritiskt till samhällets normer kring kön och sexualitet också menat för personer som inte vill kategorisera sig själva utifrån kön och/eller sexualitet.

Kön: Ett system som i de flesta sammanhang används för att särskilja människor genom att dela in dem utifrån kvinnor och män. Kön är dock mycket mer komplext än så och kan i generella drag brytas ned i fyra olika delar:

- **Biologiskt kön.** Definieras utifrån inre och yttre könsorgan, könskromosomer och hormonnivåer. Biologiskt kön är inte bara två, utan bör ses som en skala där ingen är helt "man" eller helt "kvinna". Biologiskt kön är en bedömning som läkare gör.
- **Juridiskt kön.** Det kön som står registrerat i folkbokföringen, i pass eller legitimation.
- **Könsidentitet.** En persons självupplevda kön, det vill säga det kön man känner sig som.
- **Könsuttryck.** Hur en person uttrycker sitt kön genom attribut som socialt förknippas med könstillhörighet, till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, socialt beteende, röst med mera.

↪ läs mer gå till: www.rfsl.se

Piteå församling är på väg



Foto: Karin Lundberg

Piteå församling har under flera år arbetat med mångfaldsfrågor på olika sätt med målet att alla ska känna att de har en självklar plats i församlingen, om man vill och önskar.

- Under flera år har församlingen bjudit in föreläsare under konfirmandläger som talat om HBTQ. Mycket har handlat om att alla är värdefulla och älskade precis som de är.
- Församlingen har i två år funnits med under Pride-veckan i Luleå samt Piteå Älvdals Pride.
- Vid några tillfällen har Regnbågsandakt samt Sinnesromässa med regnbågstema hållits.
- Under hösten 2016 hade all personal i församlingen en förmiddag med HBTQ-frågor.

Det finns mycket kvar att göra för att församlingen ska kännas som en trygg plats för alla – men vi är på väg.

Text: Sara Andersson



"Castkramande från första stund"



"Fortsättning följer.."



"Årtusendets kärlekshistoria"

BASERAD PÅ EN SANN BERÄTTELSE

TRE DAGAR SOM FÖRÄNDRADE VÄRLDEN

SVEKET • DÖDEN • TRIUMFEN

PÅSKENS PROGRAM MED KONSERTER,
GUDSTJÄNSTER, PÅSKDRAMA
MED MERA SE:

Läs predikoturerna i Piteå-Tidningen.
Annons i Gratis Tidningen i Piteå.
www.svenskakyrkan.se/pitea.
Ladda ner appen "Kyrkguiden".



Luther in på skinnet

1517 | 500 ÅR AV
2017 REFORMATION



Kyrkoval

Nu spänner vi musklerna

Kyrkoval
17SEP2017

Pingsthelg 2-4 juni

”Vår vän - den helige ande”

Gemensamt pingstfirande på Storstrand. Gästtalare är Niklas Piensho, predikant och författare. Program finns att hämta i kyrkor, församlingsgårdar och expeditioner. Se även kommande annons i dagstidningar samt på församlingarnas respektive hemsidor. Välkommen önskar Piteå Kristna Råd.

Pingst, jul och påsk är de tre viktigaste helgerna i den kristna tron. När Jesus uppstod vid påsk levde han på jorden i 40 dagar. Sedan lyfts han upp till Gud vilket firas vid Kristi himmelfärd. Tio dagar efter Kristi himmelfärd är det pingst då Gud låter sin ande, hjälparen, vara hos oss människor.

Gloria frågar

Vad innebär mångfald för dig?



Thomas Andersson,
sånglärare

– I denna tid är det viktigt att vi inte fokuserar på de skillnader vi ser utan inser att vi människor är i grunden ganska lika. Vi har mer som länkar oss samman än skiljer oss åt. Det är skillnaderna som gör som intressanta.



Helén Lindbäck,
präst

– Mångfald är för mig som en vacker vårbukett. Olika färger, ursprung, etnicitet och annat bildar en helhet där alla är unika och värdefulla. Ju mer variation, desto vackrare blir det i vasen och bland oss alla.



Mari Gustafsson,
journalist

– Att värna om att alla människor är unika och se det som en tillgång i till exempel en social grupp. Mångfald är något som berikar.



Sven Ivar Lidström,
ordförande i Piteå församlings kyrkoråd

– Alla människor är unika. Mångfald ser jag som en rikedom i Guds skapelse.

Världen är så stor
som du vågar låta den vara!



Herregud & Co

ÅR JESU LIKNELSER
GICK NANSEN MOT 1893
SPELADE LAPP-LISA
LÅNG HÖJD
TIMA

FÅR SAMKÖNADE ÄKTENSKAP NUMER I FLERA LÄNDER
ÄR DET PÅ PETER 1:s Ö

FLYVDE FRÅN SODOM O GOMORRA
JERIKOS MURAR... VID BASUNSTÖTARTNA

SKA MAN PALMER I PSALMEN "GLAD DIG DU KRISTI BRUD"
NÖTER
ADLIGT TILLÄGG

EN HABIT
SVINGAS I SKÖRDE ANDEN

PLATS I BIBELN SAMT ÄVEN I STOCKHOLMS LÄN
GJORDE ISRAELSKA FOLK I ÖKNEN
VAR HERODES AV MÅNGA
SÄNDER "TANKAR FÖR DAGEN"
MITT I FART-GUPP
TALAR FINSK-UGRISKT SPRÅK
TÄVLING I DEN GAMLA VÄRLDEN

FÖRST SOM SIST
MUNTHE I LILLA MELODIFESTIVALEN

ERIK SAEDÉN KÄRLEKS-FULLT
ÖVER GÅRDEN
TOMT
NICOLAI VÅR TENOR PÅ MÅNGA SCENER (1925-2017)

VAR DET I GRAVKAMMAREN PÅ TREDJE DAGEN (PÅSKTIDEN)
SJORDE JESUS PÅ EN ÅSNA I JERUSALEM

SKA MAN ÄLSKA PÅ LIKA
SPARTACUS

INSEKT SOM HÖRS
STAD m. TORGET SYNTAGMA

STILLHET I BÖN
KNIXA
DE LA... (ÄTT)

GRAND CANYON

EN ANNAN FEMMA
BOET

OKÄND
Burmesis förägar 2114-766

Ta chansen och vinn:

1:a pris Överraskning från Rabarber
2:a och 3:e pris Fairtrade-produkter
Vinnarna presenteras i nästa nummer av Gloria samt på vår hemsida. Korsordstävlingen är till för alla förutom församlingens anställda och förtroendevalda.

Rätt svar

Skriv ner det du får fram i de färgade rutorna.
Ditt svar vill vi ha senast 14 maj 2017.

Maila: pitea.info@svenskakyrkan.se

Skicka till Piteå församling, Nygatan 23, 941 31, Piteå
Märk kuvertet med "Korsord"

Vi vann!

Vi vill härmed gratulera vinnarna i korsordstävlingen i Glorias senaste nummer:

- 1:a pris Sture Grahn
- 2:a pris Lillemor Roslund
- 3:e pris Rune Persson

Facit Nr 4, 2016

Nu ska jag läsa en stund i Bibeln

GER
PER
GRAN
Ä
TJÄDRAR
FRU
SKLARAR
YD
SPORTON
Ä
KLIVETABEL

SKA MAN PALMER I PSALMEN "GLAD DIG DU KRISTI BRUD"
NÖTER
ADLIGT TILLÄGG

EN HABIT
SVINGAS I SKÖRDE ANDEN

PLATS I BIBELN SAMT ÄVEN I STOCKHOLMS LÄN
GJORDE ISRAELSKA FOLK I ÖKNEN
VAR HERODES AV MÅNGA
SÄNDER "TANKAR FÖR DAGEN"
MITT I FART-GUPP
TALAR FINSK-UGRISKT SPRÅK
TÄVLING I DEN GAMLA VÄRLDEN

FÖRST SOM SIST
MUNTHE I LILLA MELODIFESTIVALEN

ERIK SAEDÉN KÄRLEKS-FULLT
ÖVER GÅRDEN
TOMT
NICOLAI VÅR TENOR PÅ MÅNGA SCENER (1925-2017)

VAR DET I GRAVKAMMAREN PÅ TREDJE DAGEN (PÅSKTIDEN)
SJORDE JESUS PÅ EN ÅSNA I JERUSALEM

SKA MAN ÄLSKA PÅ LIKA
SPARTACUS

INSEKT SOM HÖRS
STAD m. TORGET SYNTAGMA

STILLHET I BÖN
KNIXA
DE LA... (ÄTT)

GRAND CANYON

EN ANNAN FEMMA
BOET

OKÄND
Burmesis förägar 2114-766

**DROP IN
VIGSEL 3/6**

Mer info kommer på:
svenskakyrkan.se/pitea